

Koetoiminta ja käytäntö

Liite 16.10.2006 63. vuosikerta Numero 3 Sivu 15

Timotein siemen vientituotteeksi

Oiva Niemeläinen ja Markku Niskanen, MTT

Timotein rehu- ja siemenviljely hallitaan Suomessa hyvin. Niinpä timotein siementuotantoa vientiä varten tulisi harkita etenkin laajenevilla kasvintuotantotiloilla. Timotein siemenestä on nimittäin maksettu suhteellisen hyvin. Tuotannon kannattavuus säilynee kohtuullisena, vaikka kansallinen siementuotantotuki timoteilta poistuukin.

MTT:n siemenviljelykokeissa on vuosien aikana testattu monia ulkomaisia timoteilajikkeita. Vuosilta 1977 - 2002 koottu aineisto kertoo, että suomalaisten lajikkeiden siemensadot ovat olleet hieman suurempia kuin useimpien ulkomaisten lajikkeiden sadot. Ulkomaisten lajikkeiden joukossa on ollut myös sellaisia lajikkeita, joiden siemensato on jäänyt hyvin pieneksi suhteessa suomalaislajikkeiden satoon.

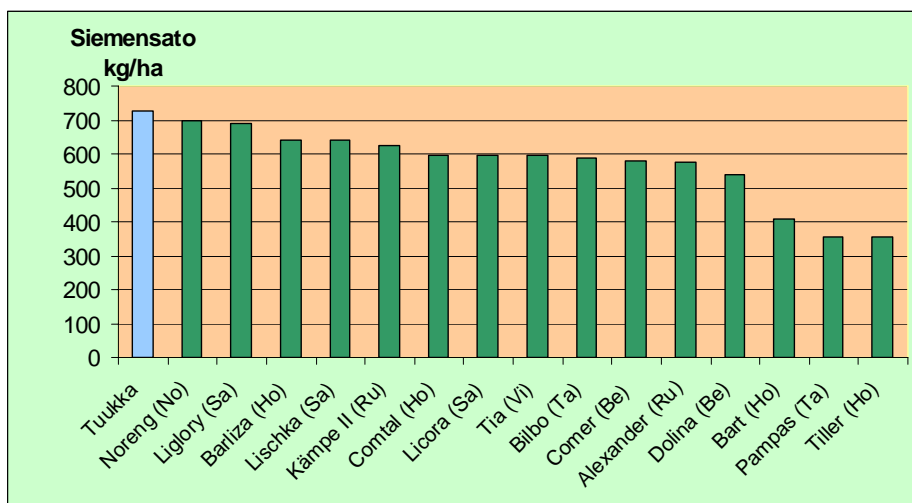
Ulkomaisetkin lajikkeet menestyvät

Rohkaisevaa on se, että Saksassa tärkeiden timoteilajikkeiden, Ligloryn, Lischkan ja Licoran, siemensadot eivät eronneet merkitsevästi suomalaisen Tuukan siemensadosta. Kaikista niistä oli 8 satotulosta käytettävissä ja sadot olivat 82 - 95 % Tuukan sadosta. Lajikkeiden Tiller, Pampas ja Bart pienet sadot viestittävät, että lajikkeen siementuotantokyvystä on hyvä olla kokemusta Suomessa ennen siemenlisäykseen ryhtymistä.

Kaikki tutkitut timoteilajikkeet ovat kestäneet Suomen talvea hyvin, eivätkä ole yksittäisiä poikkeuksia lukuun ottamatta tuleentuneet olosuhteissamme liian myöhään.

Viljelytekniikka on hallinnassa

Timotein siemenviljely tunnetaan Suomessa hyvin ja viljelytekniikka on hallinnassa. Ilmeisesti korjuutekniikkaa kehittämällä satovaihtelua pystyttäisiin vähentämään ja keskisatoja kasvattamaan. MTT:ssä tutkitaan parhaillaan luonnon puinnin vaikutusta timotein siemensatoihin. Timotein siemenviljely onnistuu maassamme laajalla alueella, mikä vähentää paikallisten epäedullisten säätekijöiden vaikutusta kokonaissatoon.

Timoteilajikkeiden siemensato vuosina 1977 - 2002. Mittarina Tuukka, josta 50 tulosta. Lajikkeen nimen perässä alkuperämaa; No = Norja, Sa = Saksa, Ho = Hollanti, Ru = Ruotsi, Vi = Viro, Ta = Tanska ja Be = Belgia.

Viljatilalla timoteista on hyötyä

Viljatilalla monivuotisen nurmikasvin tuotanto helpottaa kevättyöhuippuja, sillä silloin kevätkylvöt vähenevät. Nurmi tuo myös vaihtelua viljelykiertoon, lisää kasvipeitteisyyttä syksyllä ja parantaa maan rakennetta. Monilla viljansiementä tuottavilla tiloilla käytetään yhä useammin suorakylvöä. Sen on havaittu aiheuttavan puhtausongelmia, kun esikasvin varisseet siemenet ovat taimettuneet. Ohrakasvit vehnälisäyksen joukossa teettävät lisätyötä.

Nurmikasvit helpottavat sopivan kierron järjestämistä. Etenkin viljelyään laajentavilla tiloilla nurmisiemenalan kasvattaminen todennäköisesti vähentäisi tarvetta lisätä muokkaus-, kylvö- ja sadonkorjuukapasiteettia. Tosin natojen siemenviljely olisi vielä timoteitakin parempi vaihtoehto esimerkiksi korjuukapasiteetin hyödyntämisessä, sillä nadat puidaan jo ennen ohria.

Oiva Niemeläinen

Timotein siemenen tuotanto vientiin tarjoaisi työtä monella tilalla.

Kilpailuetuja kehitettävä

Kansainvälisillä markkinoilla kilpailtaessa kaikki saatavissa olevat edut on pyrittävä hyödyntämään. Tuotannon kustannustehokkuutta haittaavat esteet on pyrittävä poistamaan. Viljelijällä tulisi olla mahdollisuus hyödyntää hyvässä kasvukunnossa olevia kasvustoja ainakin neljä vuotta. Tänä vuonna siihen oli timoteinkin kohdalla mahdollisuus. Lisäksi pitäisi rajata heikoimmat paikat siemenlisäyksestä kesannoksi silloin, kun se on viljelijän kannalta järkevää.

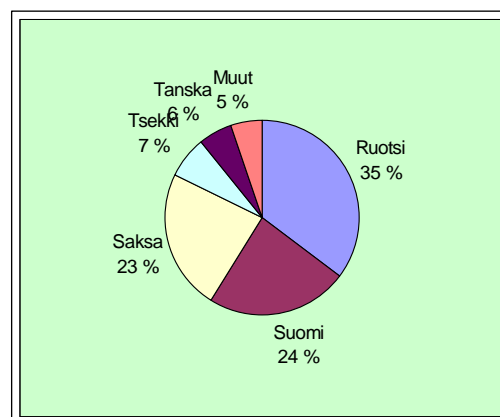
Timotein suhteellinen kilpailuetu Suomessa syntyy siitä, että Saksassa, Tanskassa ja Ruotsin Skånessa viljelijä saa viljoista aivan erilaisen hehtaarisadon kuin suomalainen viljelijä. FAO:n tuotantotilastoista (FAOSTATClassic) laskettu vehnän hehtaarisato oli vuosina 2000 - 2005 Saksassa keskimäärin 7 366 kg/ha, Tanskassa 7 220 kg/ha ja Suomessa 3 473 kg/ha. Vastaavasti ohran keskisato oli Saksassa 5 900 kg/ha, Tanskassa 5 259 kg/ha ja Suomessa 3 323 kg/ha. Timotein siemenviljelyssä erot eteläisempien maiden satoihin eivät ole niin suuret. Vuonna 1994 Bondesen arvioi julkaisussaan timotein siemenviljelyn keskisadoksi Tanskassa 467 kg/ha, Ruotsissa 505 kg/ha ja Suomessa 529 kg/ha.

Siemen liikkuu maailmalla

EU:n markkinoilla timotein siemenen vientimäärät ovat sangen rajatut. Timotein siemenen sertifiointi EU:n alueella oli 5,5 miljoonaa kiloa vuonna 2004. Englanniraiheinä, yli 99 miljoonan kilon tarkastusmäärällä vuonna 2004, on suurin nurmisiemenlaji EU:n markkinoilla. Venäjän timoteimarkkinat ovat merkittävät. Tanskalaiset ovat arvioineet Venäjän timoteitarpeen olevan vuosittain noin 11 miljoonaa kiloa. Olisi mahtavaa, jos huomattava osa tästä määrästä tuotettaisiin Suomessa! Mahdollisesti nämä Venäjälle vietävät timoteilajikkeet voisivat olla suomalaisia. Tanskalaisille tällaista tuotantomahdollisuutta ei tulisi missään nimessä antaa.

Lisätietoja: oiva.niemelainen@mtt.fi
puh. (03) 4188 2459

Timotein siemenen sertifiointi EU-maissa vuonna 2004. Kokonaismäärä EU:n alueella oli 5,5 milj. kg. (Lähde: DG.AGRI.C3 /R. no 208/2004)

Timotein siemenen tuotanto Euroopassa

Hyvin talvehtiva sekä varmasti tähkää ja siementä tuottava timotei soveltuu hyvin kasvuoloihimme. Timotein siemenen käyttäjänä ja tuottajana maamme onkin EU:n suurimpia. Vuonna 2004 olimme sertifioidun eli tarkastetun timotein siemenen tuottajana Ruotsin jälkeen tasavahvasti Saksan kanssa toisella sijalla. Tarkastettua timotein siementä tuotettiin maassamme 1,3 miljoonaa kiloa. Ruotsissa määrä oli 2,0 miljoonaa kiloa. Nurmikasvien siemenviljelyn ja viennin suurvalta Tanska oli timotein siemenen sertifioidun viidentenä 320 tonnin tuotannolla. Tanskaa edellä timotein siemenen tuotannossa oli Tsekki 390 tonnin tuotannolla.

Suomessa tuotettiin vuonna 2004 selvästi tavallista vähemmän timotein siementä. Vaikka kansallisen siementuotantotuen poistuminen timoteilta verottaa sen siemenviljelyn kannattavuutta, on se edelleen harkinnanarvoinen tuotantovaihtoehto monien etujensa vuoksi. Kotimaiset markkinat ovat kuitenkin rajalliset. Niinpä sekä koti- että ulkomaisten timoteilajikkeiden siementä pitäisikin viedä Suomesta ulkomaille.